

PELIKÁN

„Ja však budem úfať neprestajne a všade
budem šíriť Tvoju chválu.“ Ž 71,14

ŠTVRŤROČNÍK RÍMSKOKATOLÍCKYCH FARNOSTÍ LUČENEC

Ročník 2.
Číslo „1“
Marec 2015

Milostiplné veľkonočné sviatky!

Drahí veriaci bratia a sestry, z príležitosti blížiacich sa veľkonočných sviatkov sa Vám chcem prihovoriť slovami biskupa Keplera, ktorý duchovný obsah nášho najväčšieho sviatku zhrnul takým spôsobom, aby nás povzbudil k odhodlanosti verne nasledovať Krista cez krížovú cestu až po jeho zmŕtvychvstanie:

„Namiesto toho, aby si neustále oplakával vlastné bolesti a osud, obráť svoj zrak k ostatným! Namiesto toho, že ťarchy vlastného života vyhlasuješ za neznesiteľné, vezmi na seba niečo aj z ťažkostí iných! Namiesto toho, že sa neustále oplakávaš, súciť s tými, ktorých osud je ešte ťažší ako tvoj! Namiesto toho, aby si očakával od ostatných pochopenie, potešuj ty iných! Potom si často ani nebudeš uvedomovať, čo sa s tebou deje: Bral si ťarchy iných na seba a tvoje bremeno sa stalo ľahším, uzdravoval si raneného a zahojila sa jazva tvojho srdca, potešoval si zarmútených a tvoju dušu naplnil pokoj, zmierňoval si utrpenie iných a odlomil si ostrie z vlastného trnia, chcel si darovať a stal si sa obdarovaným; myslel si si, že zomrieš, ale vstal si z mŕtvych.“

Prajem Vám všetkým milostiplné veľkonočné sviatky!

Peter Fábian

Kegyelmeiben gazdag húsvéti ünnepeket!

Kedves testvérek, a közelgő Húsvét alkalmából Kepler püspök szavaival szeretnék hozzátok szólni, aki legnagyobb ünnepünk lelki üzenetét oly módon foglalta össze, hogy elszánt Krisztuskövetésre bátorít bennünket:

„Ahelyett, hogy állandóan saját fájaldamat és sorsodat siratod, fordítsd tekinteted mások felé. Ahelyett, hogy saját terhedet elviselhetetlennek kiáltod ki, végy magadra valamit mások terhéből is. Ahelyett, hogy állandóan sopánkodsz, érezz együtt azzal, akinek még nehezebb a sorsa, mint a tiéd. Ahelyett, hogy másoktól vársz megértést, vigasztaljal másokat. És akkor sokszor nem tudod majd, hogy mi is történik veled: Mások terhét vetted magadra és a sajátod vált könnyebbé; beteget gyógyítottál és saját szíved sebe hegedt be; szomorút vigasztaltál és saját lelked talált nyugalmat; mások szenvedésén enyhítetted és saját tövised élet törted; adni akartál és kaptál; azt hitted, hogy meghalsz és feltámadtál.“

Járjuk Krisztussal életünk keresztútját, hogy a feltámadásban is vele részesülhessünk! Kívánok mindnyájatoknak kegyelmekben gazdag húsvéti ünnepeket!

Peter Fábian

Aké je to nové ráno ?

Aké je to nové ráno?
Aký je to nový deň?
Život žiari ako slnko,
smrť sa stráca ako tieň.

V ranných lúčoch živý Ježiš
vstáva z hrobu, - Bože môj!
V tejto krásnej, čistej chvíli
prehrala smrť večný boj.

Nezomrela jeho láska,
otvoril sa jeho hrob.
Znela hymna, hymna krásna,
znela hymna na život.

Aký veľký si, môj Ježiš!
Ako dobre s tebou byť!
Láskou, ktorá neumiera!
milovať a večne žiť.

Páter Jozef Porubčan SJ

„Cti otca svojho i matku svoju“

Ilona sedí na lavičke pod krížom, zakrútená do teplého vlniaka a díva sa na okolité vršky.

Je vdova a už niekoľko rokov býva sama na tomto laze, ktorému hovoria „Pri kríži“. Tento kraj jej prirástol k srdcu. Tu bolo nebo modrejšie, hory voňali hričmi a bol tu aj Jano s očami modrými ako nebo a Ilona cítila, že tu našla svoj nový domov.

Zima tu zívá prázdnotou. Leto sem priniesie viac života. Život! Jej život bol veľmi ťažký! Janove modré oči sa až príčasto pozerali na dno pohárika. Keď nemal čo piť, stal sa z neho tyran. Ilonu bil, často utekala s deťmi nocou k susedom. Vstávala skoro ráno so slnkom. Opatrila statok a hydinu, vychystala Jana do roboty a dievčatá do školy. Spomína na to sychravé ráno ...

Otvára senník, vidkami naberá seno a vykrikuje: „Kto si, čo tu robíš? „To strach z nej kričí, lebo vidkami skoro pichla asi šesťročného chlapča. Leží v sene a vyvaluje oči. „Utekaj domov! Mama ťa už iste čaká.“ Chlapča sa schúli do kľbka a plače. Chytí ho za ruku: „Utekaj, doma ťa zbijú. Aj tak ma zbijú! Otčim povedal, že som bastard a že ma zabije.“ Ilona sa prizrela bližšie na chlapča. Obšúchaný, slabo oblečený s kučeravými blond vlasmi. Nohy bosé a samá modrina. Aj na líci má sinku. Z bledej tváre vynikajú len veľké, modré oči, ktoré akoby jej niečo pripomínali. „Prečo si prišiel?“ „Chcem bývať u svojho otca. Otčim ma veľmi bije. Domov sa nevrátim! Radšej sa sám zabijem!“ Ilona spozornela, o bitke vedela svoje a prišlo jej chlapča ľúto: „Ako sa voláš a kto je tvoj otec?“ „Volá sa Jožo. Ja som jeho otec!“ ozval sa Jano vychádzajúc z chalupy.

S Ilonou sa zakrútil svet. Chalupy na kopcoch sa roztancovali, musela si sadnúť, aby ju niektorá z nich nestrčila. Janove slová boli iste pravdivé. Ráno bol vždy triezvy. Bol dobrým človekom a pracovitým, ale čo z toho, keď do večera už ani človekom nebol. Chcela sa osopiť na muža, chcela odohnať to drzé chlapča, chcela vykričať svoj bôľ po celých lazoch. Jano zarobí, ale koľko toho ostane po alkohole a cigaretách? Dá sa takto vôbec žiť? „Jožo ostane u nás!“ počuje Ilona ešte dnes, tuhšie sa zakrútiac do vlniaka.

So zažmúrenými očami znovu vidí ako deti rastú, maturujú. Dcéry sa vydávajú a syn si privádza nevestu. Odkedy vyrástol, Jano sa jej ani nedotkol. Jožo si vie uchrániť „svoju mamu“. Život sa otočil. Konečne víťazí. Ale jej víťazstvo je služba. Slúži mu, opatruje ho, v chorobe, ktorú si sám zavinil alkoholom. Kolkokrát sa pýtala Boha: „Prečo práve ja? Dokedy mám trpieť?“ Teraz, pokorne opatrujú svojho tyrana sa znova pýta: „Bože kto mi toto všetko vráti?“ A Boh jej odpovedá ticho, bez slov, cez Janove slzy a bozky, ktoré sa sypú na jej ruky, keď ho chová, umýva, napráva mu vankúše. Tisíckrát ju odprosuje a sprevádza ju pohľadmi plnými lásky.

Ilonu spomienky uspali. Na ceste pod svahom zastalo auto. Po strmých schodoch z koreňov jedlí vystupuje muž a prebúdzajú ju bozkom. „Mamka, čo tu robíte, veď prechladnete.“ Muž objíma Ilonu okolo drieku a pomaly ju odvádza do domu. Ilona s láskou pozerá na „svojho syna“. Jožo ostarol, ošedivel. Len jeho oči ostali rovnaké – veľké, modré ako nebo a vďačné.

„Ja, k slzám dojatý, vyznávam: Ave, Eva.

Pod srdcom krylas' ho, hriešnika, ktorý spieva
a ktorý kajúcne vyberá slová chvál.

Ej, veľa dala si a veľa som ti vzal.

A predsa myslíš si: Krásne to bolo, synku.

A hľadiš cez závoj na bledú konvalinku,
čo vtedy pripáli na svadobný tvoj šat.

Hej, život krásny je, no prudký máva spád.“

(Ján Kostra)

Judita Čemanová

Svätý Blažej

Aktá o živote sv. Blažeja boli napísané veľmi neskoro po jeho smrti, sú legendárne, teda nezaručené. Podľa nich Blažej bol nielen biskupom v Sebaste v Arménsku (dnes Siwas v Turecku), ale aj lekárom. Biskup Blažej sa utiahol do hôr, aby sa zachránil pre svoje stádo. Bolo to z dôvodu, že pri prenasledovaní poľovníci vždy cíhali najmä na biskupov a kňazov v presvedčení, že ak zabijú pastierov, stádo sa rozpráchno samo od seba. Blažej sa skrýl v skalnej jaskyni. Tam aspoň modlitbou a kajúcimi skutkami pomáhal svojim veriacim v zápase za vieru v Ježiša Krista.

Zbožná, nezaručená povest' rozpráva, že istá vdova s plačom priniesla k Blažejovi svoje dieťa, ktorému zostala trčať v hrdle rybia kosť. Prosila ho, aby svojou modlitbou vyprosil od Bohu uzdravenie dieťaťa. Blažej sa začal vrúcne modliť k Bohu, prežehnal dieťa sv. krížom a chlapec sa uzdravil. Spomínajú sa aj mnohé iné zázraky.

Keď po jeho smrti mnohí ľudia, ktorí trpeli podobne ako spomínaný chlapec či inou chorobou hrdla a na príhovor sv. Blažeja sa uzdravili, vznikla už za starodávna v cirkvi obyčaj, že sa na jeho sviatok 3. februára udeľuje požehnanie sv. Blažeja – požehnanie hrdla. Zviažu sa dve hromničné sviece, posvätené deň predtým na Hromnice 2. februára do podoby svätoandrejského kríža, kňaz ich priloží pod hrdlo veriaceho a pritom hovorí: „Na príhovor svätého Blažeja nech ťa Pán chráni od každého zla a nech ťa žehná všemohúci Boh, Otec i Syn i Duch Svätý. Amen.“

Úcta sv. Blažeja je jednou z najrozšírenejších tak na Východe, ako aj na Západe. Sv. Blažej je jedným zo štrnástich svätcov – pomocníkov v núdzi. Je mu zasvätených veľmi veľa kostolov na celom svete, len v samom Ríme ich je päť.

Lukáš Jalovecký

Veľkonočné trojdnie

Štyridsať dní sa raz skončí a s týmto obdobím aj pôst. Počas pôstu sme uvažovali o výkupnej smrti nášho Pána Ježiša Krista. Vstupujeme do Veľkonočného trojdnia. Počas neho slávime udalosti nášho vykúpenia v ich historickom poradí. Veľkonočné trojdnie: **Veľký piatok (Kristova smrť)**, **Veľká sobota (Kristus v hrobe)**, **Veľkonočná nedeľa (Kristovo zmŕtvychvstanie)**.

Veľkonočné trojdnie sa začína už večernou omšou na **Zelený (Veľký) štvrtok**. V Eucharistii je sviatosťne anticipovaná podstata trojdnia: v Eucharistii je prítomný Kristus, ktorý **DÁVA** svoje telo, **VYLIEVA** svoju krv za spásu sveta a završuje svoje dielo zmŕtvychvstáním. Eucharistia je pamiatkou Kristovej smrti a zmŕtvychvstania.

Na **Zelený štvrtok** večer by sa malo zísť celé farské spoločenstvo okolo kňaza. Tak ako apoštoli okolo Ježiša. Byť účastní na eucharistickej hostine, ktorá je obrazom a antipáciou večnej hostiny v nebi. Sv. omša na pamiatku Poslednej večere sa koná v čase, ktorý najlepšie vyhovuje veriacim. Prebieha za účasti celej farnosti. Všetci kňazi sa zúčastnia na slávení Eucharistie – i prisluhujúci. Kňazi, ktorí už slúžili sv. omšu pri svätení olejov, môžu koncelebrovať.

Na **Veľký piatok** si obnovujeme city vďačnosti a rozhodnutie tak žiť, aby umučenie nášho Pána nebolo pre nás márne. Adorujeme Božieho Syna v jeho najväčšom ponížení – keď zomiera na kríži. V tento deň si uctievať Kristov kríž pokľaknutím ako symbol jeho spásonosnej lásky.

Biela sobota (Veľká) – je neliturgický deň. Nekonajú sa obrady. Cirkev bdie pri Ježišom hrobe. Oltár je obnažený. Do slávnostnej Veľkonočnej vigílie sa neslávi svätá omša. Po obradoch vigílie, ktorá je očakávaním zmŕtvychvstania Ježiša Krista, Cirkev začne prežívať obdobie **veľkonočnej radosti** – toto obdobie trvá 50 dní.

Veľkonočná nedeľa je os liturgického roka. Okolo tejto osi sa odohráva život jednotlivcov ako aj dejín celého ľudstva. Liturgia svetla, liturgia slova, liturgia krstu a liturgia Eucharistie sú 4 časti Veľkonočnej vigílie. Z tejto Veľkej noci sa **ZRODÍ** veľký deň: zmŕtvychvstalý Kristus bude pre každého človeka svetlom oslobodzujúcim od tmy a hriechu, slovom, ktoré oživuje, prameňom krstnej milosti, ktorý preporodzuje, pokrmom a nápojom, s ktorým vystačíme až do stretnutia s Kristom na konci vekov.

Každý z týchto dní nesie v sebe **TAJOMSTVO**, ktoré je zhromaždeným kresťanom opätovne rok čo rok pripomínané pred začatím svätej omše, respektíve obradov.

Veľkonočný pondelok je v ľudovej sfére spojený s rôznymi tradíciami a zvykmi, ktoré sa zaraďujú medzi prechodové rituály končiac sa zimou a nastávajúcej jari. Veľkonočný pondelok v súčasnosti už nie je prikázaným sviatkom. Po Veľkej noci nasleduje osemdnová oktáva Kristovho zmŕtvychvstania, ktorá pozostáva z týždňa bezprostredne po Veľkej noci a končí sa Nedeľou Božieho milosrdenstva. Veľkonočné obdobie trvá 50 dní. Začína sa Bielou sobotou a končí sa večer na sviatok Zoslania Ducha Svätého (Turíce).

Mária Mistríková-Vasíleva OFS

Zo zvykov našich predkov

„Od Kračúna do fašiangov, do Veľkého piatku, daj sa dievča vymalovať, budeš mať pamiatku...“ takto aj inak vyspevovali mládenci počas fašiangových dní. Preoblečení za maškary chodili po dedine s ražňami, ktoré zasekli do povaly, krútili sa a spievali: „... tamto nám nedali, tuto nám dajú, tu brava zabili, klobásy majú ...“ **Fašiangy** končili tanečnou zábavou v utorok o polnoci pred škaredou stredou. Po polnoci muzikanti odišli a mladí pospali na slame. **Popolcová streda** začala dôkladným umývaním hrncov, aby neostal ani stopy po masti. V pôste sa mastilo len maslom a olejom. Upratovali sa domy a záhrady. Zimu sa bolo treba zbaviť, aby mohla prísť jar.

Dievčatá vynášali na smrtnú nedeľu Morenu so spevom: „Ide smrťka s kúdeľú na tú **smrtnú nedeľu** ...“ Potom ju hodili do vody. Do vody hádzali aj venčeky – ktorým smerom ich voda najskôr otočila, tam sa mali vydať. Ak bolo na **kvetnú nedeľu** pekné počasie, mala byť dobrá úroda.

Posvätenými bahniatkami vyhánali gazdovia na **zelený štvrtok** statok prvýkrát po zime na pašu. Na zelený štvrtok sa sadilo, lebo ako sa zaviazali zvony, tak sa zaviažu aj kvety do plodov. Keď posledný krát zvonili zvony, hneď po omši si starká umyla tvár v potoku, utrela ju opakom sukne a hovorila: „dole moje pehyne, na moje plecine“. Spravila to trikrát. Rituál zopakovala na bielu sobotu, keď zvony opäť zazvonili. Nevieť ako to fungovalo, lebo starká šibalské pehy na lícach mala, ale plecía mala čisté, biele. Pred východom slnka umyla všetok riad na mlieko, aby kravy dobre dojili. Chlieb nepiekla, lebo horúca pec bola predzvestou horúceho leta, suchoty a neúrody.

Na **Veľký piatok** si gazdovia značili ovce, ktoré dávali na salaš, aby ich na jeseň poznali. Zárezy a značky na ušiach robené v tento deň sa dobre hojili. Na Veľký piatok sa nesadilo ani nesialo, aby sa nehybala zem. V tento deň môj otec štepil stromy, lebo poškodené miesta sa na rastlinách dobre hojili a štepy sa ujali.

Biela sobota bola prípravným dňom. Varila sa šunka a masť z nej volala starká konkanina. Používala sa na hojenie rán. Kedysi ňou vraj gazdovia natierali volom šíje, aby ich neodralo jarmo. Za čias staršej si pri kostole zapalovali lampy novým olejom a starý olej sa páčil, čo volali pálenie Judáša. Biela sobota bola šťastným dňom na sadenie a siatie. Pred východom slnka sa dievčatá umývali v potoku a mládenci brodili kone, aby boli silné a zdravé.

Na **veľkonočnú nedeľu** sa v kostole svätili jedlá. Z kostola starká utekala, lebo ak dievča stihne priniesť vodu z potoka, kým ostatní prídu domov, do roka sa vydá. Po pôste sa v tento deň dosýta najedli „... na Veľkú noc, najeme sa moc, a keď bude Ducha, už len do pol brucha ...“

Na **veľkonočný pondelok** mládenci odviekli starkú do potoka, že na nej neostala suchá ani nitka. Iste neprotestovala, lebo keď ju už ako starenku u nás niekto polial vodou, zaihrali jej oči a tvárla sa veľmi pyšne. Potom blahosklonne dovolila poliať „parfúmom“ aj nový brusliáčik.

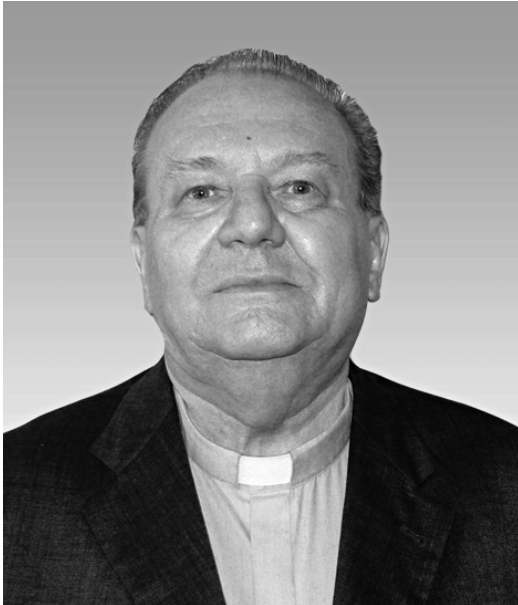
Na **Juraja** sa otvárala zem. Nielen tráva, ale aj plazy vyliezali zo zeme. Starká tvrdila, že had pri dome bol pravdepodobne prvým gazdom, ktorý ostal strážiť dom. Kto ho zabil, do roka umrel, aby sa stal novým strážcom domu. V tento deň starká pospevovala: „Júr, Júr, svätý Júr, daj mi muža, ako ruža, jújúj ...“

Judita Čemanová

Významní kňazi Novohradu:

Valentín Smuda

Rímskokatolícky kňaz **Valentín Smuda** sa narodil 28. 4. 1933 v obci Dubovec, okres Rimavská Sobota. Pochádzal zo 7 súrodencov, on bol z nich najstarší. Základné vzdelanie získal v rodnej obci, gymnázium navštevoval v Rimavskej Sobote. V r. 1951-56 študoval na Rímskokatolíckej bohosloveckej fakulte v Bratislave. Kňazskú vysviacku mal 24. 6. 1956 v Bratislave. Svoju prvú svätú omšu mal v júni 1956 v rodnom Dubovci. Jeho ďalšie pôsobiská: Rožňava (1956 – kaplán), Biskupice pri Filakovci (1958 – kaplán), Ožďany (1959 – farár), Filakovo, Lučenec (1960 – kaplán), Abovce (1966 – farár), Hostice (1971 – farár), Lučenec (1973 – farár, dekan), Hodejov (1990 – farár), Rimavská Sobota (2003 – výpomocný duchovný).

Valentín Smuda sa v Lučenci stal farárom v pomerne zložitom štádiu pre cirkev. Od začiatku 70-tych rokov v období normalizácie boli cirkevní predstavitelia prenasledovaní, náboženstvo sa na školách prestalo vyučovať. Pán dekan Smuda napriek tomu zabezpečoval pre svojich veriacich dôstojný duchovný život vrátane krstov, pohrebov, príprav na sviatosť manželstva, prvé sväté prijímanie, birmovku a pod. Bol poriadkumilovným človekom, trochu prísny, no spravodlivým, veriacich mal rád. Svoje sľuby vždy dodržal.

Lučenský mestský kostol Navštívenia Panny Márie bol zvonka opravený v r. 1964-65, teda v rokoch, kedy on tu bol kaplánom. V r. 1985 už vo funkcii dekana začal realizovať vnútornú malbu kostola, ktorá trvala do r. 1986. Počas reštauračných prác objavil nad svätyniou kostola pôvodnú fresku, ktorú musel maliar inštalovať do pôvodnej podoby. Toto je zároveň jediná pôvodná malba v kostole, všetky ostatné sú vytvorené podľa typizovaných šablónovitých vzorov. V r. 1981 celebraval v Lučenci svoju striebornú svätú omšu.

Posledné roky života strávil Valentín Smuda vo svojom byte v Rimavskej Sobote. Zdravotne sa cítil celkom dobre. Z Rimavskej Soboty sporadicky odchádzal slúžiť sväté omše do svojho rodiska – dedinky Dubovec. V Dubovci odslúžil svoju poslednú svätú omšu 10. 2. 2013 o 11,00 hodine. Žiaľ, v tento istý deň poobede odovzdal svoju dušu Stvoriteľovi, jeho telesné pozostatky boli uložené do rodičovského hrobu miestneho cintorína. Najvyšší si ho povolal k sebe v čase začiatku pôstu, pohreb mal presne v deň svojich menín.

František Mihály

Nanebovzatie Panny Márie

Sviatok Nanebovzatia Panny Márie je zo všetkých mariánskych sviatkov najstarší. Tradícia ho spomína už pred efezským snemom, ktorý bol v roku 431. Slávil sa aj v najstarších východných cirkvách – v arménskej i etiópskej. Postupom času sa rozšíril na celú Cirkev. Na Prvom vatikánskom sneme v roku 1870 dvestoštyri biskupov žiadalo pápeža Pia IX., aby vyhlásil dogmu (článok viery), že Panna Mária bola po smrti s telom i dušou vzatá do neba. Vtedy sa to nestalo. Až v milostivom roku 1950, 1. novembra, vyhlásil pápež Pius XII. Nanebovzatie Panny Márie ako tajomstvo, v ktoré máme veriť. Biskupi uvádzali tri vieroučné dôvody na základe učenia apoštolov (Rim 5,8; 1 Kor 15,24; Hebr 2,14), podľa ktorého triumf Krista nad diablom predpovedaný v raji spočíva v trojitom víťazstve – nad hriechom, žiadostivosťou a smrťou. Panna Mária má účasť na tomto triumfe podľa Božej predpovede v raji: „*Nepriateľstvo ustanovujem medzi tebou a ženou, medzi твоjím potomstvom a jej potomstvom, ono ti rozšliape hlavu a ty mu zraníš päťu.*“ (Gn 3,15) Kristus zostal neporušený na tele, vstal z mŕtvych, a tak právom môžeme hovoriť, že aj Panna Mária bola vzkriesená a oslávená aj so svojím telom.

O mieste a čase smrti Panny Márie nemáme zaznamenané nič určité. Najstaršia literatúra, ktorá hovorí o Nanebovzati, je grécke dielo De obitu S. Dominae (O smrti sv. Panny). Tradične sa o mieste smrti Panny Márie zvykne hovoriť, že to bolo mesto Efez, kde pôsobil aj sv. Ján, apoštol, ktorému Kristus na kríži zveril svoju matku (Jn 19,25-27). Sv. Ján Damascénsky (P. G., I, 96) hovorí o tradícii jeruzalemskej cirkvi: „*Sv. Juvenal, jeruzalemský biskup na chalcedónskom koncile (451) oznámil cisárovi Marciánovi a Pulcherii, ktorí si priali vlastniť telo Božej*

matky, že Mária zomrela v prítomnosti apoštolov; ale keď neskôr na žiadosť sv. Tomáša otvorili jej hrob, zistili, že je prázdny. Na základe toho apoštoli dospeli k presvedčeniu, že jej telo bolo vzaté do neba.“ Iná tradícia zase spomína, že zomrela vo veku sedemdesiatdva rokov bez bolesti. Niektorí pochybovali, že zomrela, keďže nemala dedičný hriech, no na druhej strane ona sama podliehala následkom dedičného hriechu – cítila bolesť. A keďže aj Kristus zomrel, hoci aj on bol bez hriechu, niet dôvodu pochybovať o Máriinej smrti.

Nanebovzatie Panny Márie má pre nás veriacich veľký význam. Upevňuje nás v nádeji, že aj naše telá budú raz vzkriesené. Nebeská Matka nám vyprosuje mnoho milostí, aby sme tak ako ona boli vzkriesení na večnú slávu, aby sme prijali pozvanie jej Syna Ježiša Krista, ktorý každému z nás pripravil v nebi miesto (por. Jn 14,1-14).

Nanebovzatej Panne Márii je zasvätených najviac mariánskych chrámov. Je to prikázaný sviatok, ktorý sa svätí 15. augusta.

Judita Čemanová

Svätý Jozef

Bol manželom Panny Márie a pestúnom Pána Ježiša.

V našich kostoloch je svätý Jozef najčastejšie znázornený na sochách alebo obrazoch na rukách s malým Ježišom. Z toho môžeme usudzovať, že bol starostlivým pestúnom. Iste bol aj pracovitý. Snažil sa uživiť svoju rodinu ako tesár. Jozef bol čistého srdca a zmysľania, čo sa Bohu zapáčilo. Boh ukázal, že si cení každú prácu. Výchovu SVOJHO SYNA nezveril žiadnemu kráľovi ani vladárovi tohto sveta, ale práve Jozefovi.

Vo Svätom Písme sa hovorí o svätom Jozefovi málo. Vlastne nepovedal v Písme ani slovo. Ale v Písme je zaznamenané, že Boh k Jozefovi trikrát posliel svojho Anjela:

Prvýkrát, keď sa sv. Jozef rozhodol potajomky opustiť Máriu, lebo zistil, že počala a oni spolu ešte nebývali a nechcel ju vystaviť hanbe. Vtedy Anjel prichádza, aby mu povedal, že sa nemusí báť vziať si Máriu za manželku, lebo to, čo sa v nej počalo je z Ducha Svätého ... A Jozef poslúchol Boží hlas.

Druhýkrát, keď Herodes hľadal a chcel zabiť Božie Dieťa. Anjel zobudil Jozefa zo sna a kázal mu utiecť s rodinou do Egypta.

Tretíkrát Anjel oznámil Jozefovi, že Herodes zomrel a on sa s rodinou môže vrátiť späť. Jozef sa nevrátil do Izraelskej zeme, lebo tam vládol Herodesov syn, ale šiel do Nazaretu.

Úcta k sv. Jozefovi je rozšírená v celom svete. U nás si ctíme sv. Jozefa 19. marca. Sviatok Sv. Jozefa – robotníka je 1. mája.

JOZEF – K TEBE SA UTIEKAME, NAKLON NÁM NĚBESIA ROZHNEVANÉ ...

Daniela Jalovecká

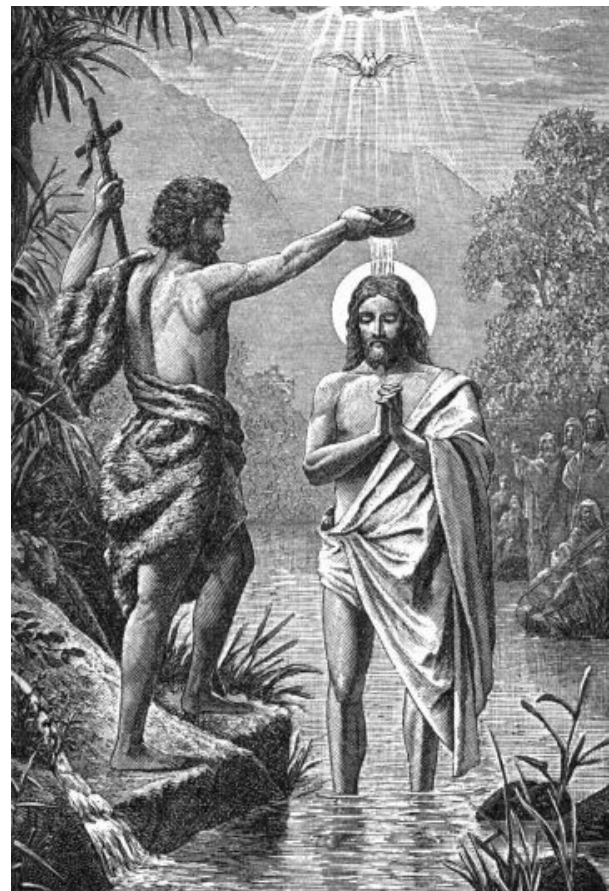
Svätý Ján Krstiteľ bol podobne ako Ježiš zvestovaný anjelom Gabrielom Zachariášovi: „... On bude veľký pred Pánom ... a už v matkinom lone ho naplní Duch svätý.“ Pri návšteve Márie Alžbeta priznáva „... Radosťou sa zachvelo dieťa v mojom lone“ a Mária spieva svoj Magnifikat. Zachariáš chváli Boha Benediktom a prorokuje: „A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho, pôjdeš pred tvárou Pána a pripravíš mu cestu ...“ Koľko Božej milosti dostáva Ján už od okamihu stretnutia sa so svojím Pánom ešte v lone svojej matky a krátko po narodení ... „a vskutku Pánova ruka bola s ním“. Sám Ježiš o ňom neskôr hovorí: „Medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nie je nik väčší ako Ján.“

Svätý Ján Krstiteľ

Žil na púšti, nosil odev z ťavej kože, jedol kobyľky a lesný med. Bol hlasom volajúcim na púšti: „Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajte mu chodníky!“ Chodili za ním ľudia z celej Judei, Jeruzalema a okolia Jordánu. Krstil ich vodou a vyzýval na pokánie. Mnohí ho pokladali za Mesiáša alebo za proroka, ale on to poprel: „Po mne príde mocnejší ako ja. Ja nie som hodný nosiť mu obuv: On Vás bude krstiť duchom svätým a ohňom ...“ Keď sa ľudia pýtali, čo majú robiť, hovoril: „Kto má dvoje šiat, nech dá tomu, kto nemá nijaké a kto má jedlo, nech urobí podobne. Nevymáhajte viac, ako vám určili! Nikoho netrápajte, nikomu nekrivdite ...“ Keď k nemu prišiel Ježiš, aby sa dal pokrstiť, Ján ho hneď spoznal a odporoval: „Ja by som sa mal dať tebe pokrstiť a ty prichádzaš ku mne?“ Napomínal Herodesa pre spolužitie s Herodiadou, manželkou jeho brata, za čo zaplatil životom.

Život svätého Jána Krstiteľa nám ponúka mnoho otázok. Mám „svoju púšť“, na ktorej sa stretávam s Otcem a modlím sa? Rád v nej zotrúvam? Kde vedie moja cesta, ku komu vedú moje chodníky? Viem sa rozdeliť s chudobnejšími? Rád zotrúvam v spoločnosti dobrých ľudí? Nevyvýšujem sa? Viem

s radosťou prijať aj úspechy iných? Poznám Ježiša a s láskou ho vidím v každom človeku? Chránim si svoju vieru a pravdu aj za cenu ťažkostí alebo len „tancujem“ bez výčitky ako Salome?

Prijmime vyznanie sv. Jána Krstiteľa: „On musí rásť a mňa musí ubúdať ...“ Zapáľme sa ohňom viery a lásky a s pokorou sa nechajme pomaly spaľovať v obeti a v konaní dobrých skutkov, aby v nás rástol Ježiš.

Judita Čemanová

Čo je to manželstvo a prečo na ňom záleží?

V sobotu 31. januára 2015 sme mali možnosť si v kostole Krísta Kráľa na Rúbanisku vypočuť prednášku predsedu a zakladateľa Inštitútu pre ľudské práva a rodinnú politiku Mgr. Patrika Daniška na tému: „Čo je to manželstvo a prečo na ňom záleží?“ Vypočuli sme si veľmi zrozumiteľným a logickým spôsobom vysvetlenú časť zo štúdie amerických výskumníkov (skupina odborníkov pod vedením W. B. Wilcoxa) zaoberajúcou sa definíciou pojmu manželstva, ako i stavom súčasnej rodiny. Je zaujímavé, že táto štúdia neprotirečí tradičnému Biblickému modelu rodiny, tak ako ho kresťania poznajú. Teda manželstvo je v rámci tejto štúdie definované ako spoložitie, ktoré zásadne musí splňať:

- podmienku výlučnosti – výlučne muž a žena sú schopní splodiť potomstvo,
- podmienku komplementarity – vzájomného obohacujúceho či už duchovného, duševného a telesného dopĺňania sa,
- podmienku stálosti – schopnosť trvalého zväzku až do smrti.

Je nám jasné, že aj napriek mediálnym diskusiám môže tieto podmienky splňať len spoložitie jedného muža a jednej ženy. V otázkach a odpovediach, ktoré odzneli, bolo potvrdené, že v sviatosťnom manželstve muža a ženy sú tieto podmienky deklarované verejne pred svedkami a pred Bohom, ktorý svojim požehnaním posväcuje a dáva silu manželom vytrvať vo svojom sľube. Tak môžu kresťanskí manželia naplňať svoje poslanie – vzájomné a úplné darovanie sa v láske a tiež plodenie potomstva budúcich generácií, bez ktorých neexistuje pre ľudstvo žiadna budúcnosť.

Ďalšie poslanie, ktoré si kresťanskí manželia málo uvedomujú, je sprostredkovanie krásy Božieho plánu s manželstvom ako svedectvom pre svet, ktorý má aj teologický základ v J. K. ako ženichovi milujúceho svoju nevestu – Cirkev. Bez týchto hodnoverných svedectiev sa inštitút manželstva a celá spoločnosť môže dostať do slepej uličky. Asi netreba dodávať, že tam žiaľ, asi smerujeme. Napriek malej účasti (asi 40 ľudí – paralela s referendumom?) sme boli obohatení o nové fakty a poznatky. Pekné bolo, že pán Daniška sa napriek silnému mrazu v saku pristavil pred kostolom a so záujmom podiskutoval o našich názoroch ohľadom referenda. Škoda, že nás bolo menej, ale aj napriek tomu s radosťou súhlasil, že ak ho ešte do Lučenca pozveme, rád znovu príde.

Štefan Šprlák

Výstava Bélu Bacskaiho v Novohradskom múzeu a galérii

V Novohradskom múzeu a galérii (NMG) v Lučenci sa vo štvrtok 12. februára 2015 konala vernisáž výstavy k 80. výročiu narodenia akademického maliara Bélu Bacskaiho (1935-1980). Podujatie zahájila riaditeľka NMG Iveta Kaczarová, spoluorganizátorkou bola Obec Prša v zastúpení starostky Márie Nagyovej. Kurátorka výstavy Andrea Németh Bozó vo svojom príhovore prítomných oboznámila so životom a dielom umelca. Prezentované diela pochádzajú zo zbierok Novohradského múzea, Podunajského múzea v Komárne, Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote ako aj zo súkromných zbierok. Do kultúrneho programu prispel hrou na akordeóne Zoltán Kelemen, učiteľ Cirkevnej základnej umeleckej školy v Lučenci. Výstava v NMG potrvá do 15. 3. 2015.

Béla Bacskai sa narodil 26. 7. 1935 v Prši. Jeho otec Jozef Bacskai bol robotníkom v závode Kovosmalt Fiľakovo, veľmi skoro však zomrel na zápal pľúc. Béla sa v r. 1950-53 vyučil za zámočníka a zlievára tiež v Kovosmalte. Na podnet lučenského maliara Júliusa Szabóa sa prihlásil na štúdium na VŠMU do Bratislavy, kde študoval v r. 1955-62. Tu získaval cenné skúsenosti v triedach osvedčených profesorov: Ladislav Čemický, Ján Želibský, Vincent Hložník, Peter Matejka.

Po návrate z vysokej školy žil v niekoľkých obciach regiónu – Držkovce, Stará Bašta, Husiná – kde bývali jeho matka a starší brat Barnabás Bacskai (1933-2000), ktorý bol rímskokatolíckym kňazom. V r. 1972 si zriadil stály ateliér v Prši. Hlavným zdrojom

inšpirácie jeho tvorby je rodná zem, príroda a láska k človeku. Po celý svoj krátky život maloval novohradský a gemerský kraj. Väčšinu obrazov vytvoril technikou akvarelu, blízky mu je však

aj olej, drevorez či tuš.

Popri krajinomalbe sa venoval aj figurálnej tvorbe s pracovnými námetmi najmä z továrni či poľnohospodárskeho prostredia. Často chodil maľovať do továrni vo Fiľakove a v Lučenci-Opatovej. Samostatne vystavoval v Lučenci (1966, 1980, 1995), Rimavskej Sobote (1967, 1973), Banskej Bystrici (1969), Fiľakove (1971), Nitre (1975) a inde. Svoju poslednú výstavu mal v r. 1980 pri otvorení Novohradskej galérie v Lučenci v rámci výstavy

„Umelci Novohradu“. Smrť ho zastihla nečakane a náhle 7. 11. 1980 v Husinej. Pochovaný je na cintoríne v Prši, autorom jeho busty na hrobe je akademický maliar a sochár Jaroslav Kubička (1930-2009).

František Mihály

Gabriel RÁKAI:

„Všetkým Lučenčanom prajem veľa Božích milostí“

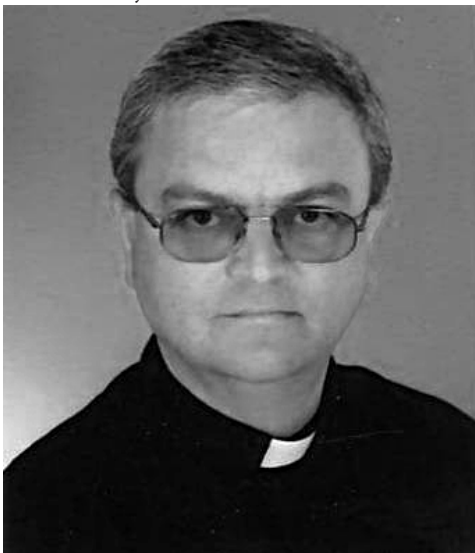
Rímskokatolícky kňaz **Mgr. Gabriel Rákai** sa narodil 6. 5. 1965 v Rožňave. Základné vzdelanie získal v r. 1971-79 na ZŠ v ulici U zeleného stromu v Rožňave, stredoškolské štúdiá absolvoval v r. 1979-83 na Gymnáziu P. J. Šafárika tiež v Rožňave. V r. 1983-88 študoval teológiu na Cyrilometodejskej bohosloveckej fakulte v Bratislave. Za kňaza bol vysvätený 19. 6. 1988 v Rožňave banskobystrickým biskupom Jozefom Ferancom. V júli až septembri 1988 pôsobil ako kaplán v Krásnohorskom Podhradí v okrese Rožňava. V r. 1988-90 vykonal základnú vojenskú službu v Prachaticiach (ČR). V r. 1990-93 pôsobil ako farár v Biskupciach pri Filakove. V r. 1993-2013 bol farárom v Lučenci a zároveň dekanom Novohradského dekanátu. Od júla 2013 pôsobí ako farár v Tornali v okrese Rimavská Sobota a zároveň ako dekan Malohontského dekanátu.

Veľadôstojný pán dekan Rákai, priblížte nám úvodom vaše detstvo i dospievanie, ktoré ste prežili vo svojom rodnom meste Rožňave ...

Všetko, s čím sa človek v živote stretne, má na neho nejaký vplyv. Rodia sa spomienky na ľudí, na miesta či iné skutočnosti. Ich stopy sú niekedy zrejme hneď, inokedy sa objavajú až po určitom čase. Mnohé sa stanú aj určujúcimi pre ďalší život človeka. Zrejme prvý a najrozhodujúcejší vplyv na človeka majú rodičia a rodinné prostredie, do ktorého sa narodí a v ktorom vyrastá. Chvála Bohu, ja mám len tie najkrajšie spomienky na mojich najdrahších, žiaľ dnes už nebohých rodičov a jediného tiež nebohého súrodenca.

Prečo ste sa po gymnaziálnych štúdiách rozhodli stať kňazom?

Môj film spomienok sa predtým mnou vinie pomerne rýchlo. Vystupujú v ňom kňazi, ktorých bolo dosť, keďže som vyrastal v sídle rožňavského biskupstva v Rožňave – farári Jozef Soltész, Štefan Várkózi, Ignác Kelemen. Z kaplána som si úctou spomínam na Jozefa Leščinského, ktorý mi významne pomohol. On bol kaplánom v čase, keď mi tragicky zahynula mamička a v tom istom čase (jeseň 1982) som si podával prihlášku na štúdium teológie. Vzácné spomienky mám aj na vdp. Alberta Hlaváča, dnes už nebohého archívára na Biskupskom úrade, vdp. Ludovíta Raschku, tajomníka BÚ, vdp. Kolomana Štefka, veľprepošta, atď. Aj z uvedeného vyplýva, prečo som sa po maturite rozhodol pre štúdium teológie. Na vysokoškolské štúdiá mám pekné spomienky. Moja vysviacka za kňaza sa konala 19. 6. 1988 v Rožňave, za ktorou nasledovala primičná sv. omša.

Vášim prvým pôsobiskom po skončení základnej vojenskej služby sa stali Biskupice pri Filakove ...

Ešte pred Biskupicami som bol krátko kaplánom v Krásnohorskom Podhradí. Nasledovala základná vojenská služba v Prachaticiach, kde som 16 mesiacov „bojoval“ na Šumave. Mojou prvou farou boli Biskupice, kde som sa stretol s úžasnými ľuďmi. Bolo to obdobie po revolučnom roku 1989. S týmito ľuďmi sme opravovali a zveľadovali faru, kostoly a dúfam, že v prvom rade aj duše. Potom prišiel menší šok! Pán biskup Mons. Eduard Kojnok ma „prevelil“ do Lučenca.

Priznám sa, mal som strach z najväčšieho mesta v našej diecéze. Čo si ja tam počnem 28-ročný? Nároční veriaci, kapláni, rehoľné sestry ... Veru, nebolo mi do spevu. Ale keď pán biskup napriek všetkým mojím protestom trval na svojom rozhodnutí, porúchal som sa pokorne do Božej vôle a nastúpil som. Boli situácie, keď sa mi zdalo, že sa môj úbohý rozum zastavil, zdrhol a nevie sa znova rozbehnúť. Povedal som si: „Čo vládzem a viem, urobím v prvom rade pre duchovné dobro duší a ostatné už nejaké bude. Snáď bude moja práca aspoň trochu oslavovať Pána Boha!“

Už ste začali hovoriť aj o Lučenci, ktorý predstavuje vo vašom profesionálnom živote zatiaľ najdlhšiu kapitolu. Ako vnímate týchto 20 rokov?

Počas 20 rokov som v Lučenci spoznal veľa vzácných ľudí. Hádám sa mi Lučenec stal aj ďalším domovom (koľko ich v živote máme, ale vždy smerujeme k tomu pravému – večnému!). Počas môjho pôsobenia v Lučenci, veriaci Lučenčania vykonal veľa pozoruhodného. Či to už bolo na fare, vo farskom kostole, v súvislosti so vznikom a ďalším životom Cirkevnej ZŠ a Cirkevnej ZUŠ sv. Jána Bosca ... Na sídlisku Rúbanisko dostal aj vďaka Lučenčanom svoje dôstojné miesto nový kostol Krista Kráľa, z ktorého môže Pán Ježiš žehnať, chrániť, vyžarovať svoju milosť, milosrdenstvo a lásku na celé mesto i za jeho hranice. Spomienky na Lučenec a Lučenčanov majú vo filme „Môj itinerár“ svoje milé miesto. Len dúfam, že ja som v nikom z Lučenca nezanechal nepríjemné spomienky. Ak áno, tak aj touto cestou prosím o odpustenie. A zároveň prajem všetkým Lučenčanom veľa Božích milostí. Nech ich ochraňuje, žehná, zveľaduje a zvlášť veriacich nech obdaruje dobrými duchovnými pastiermi. Nech ich sprevádza drahá Matka Božia, Mária. Aby tak aj toto mesto prispelo k budovaniu Božieho Kráľovstva a stalo sa Jeho súčasťou. Súčasťou Kráľovstva dobra, pokoja, spravodlivosti a lásky.

V súčasnosti ste farárom v kostole Najsvätejšieho Srdca Ježišovo v Tornali. Ako sa vám tam žije?

Áno, teraz pôsobím v Tornali, kde sa snažím vyhovovať potrebám veriacich. Riadim sa podľa môjho životného kréda: „Oslavovať Boha, slúžiť bližným“.

František Mihály

Najsvätejšia Trojica

BOH OTEC

BOH SYN

BOH DUCH SVÄTÝ

To je Najsvätejšia Trojica. Veriť v Boha v troch osobách je najdôležitejším a najhlbším tajomstvom viery a kresťanského života. Prvé prikázanie z Desatora hovorí: Ja som Pán, Boh Tvoj, nebudeš mať iných Bohov okrem mňa ... Preto ľudským rozumom nie je

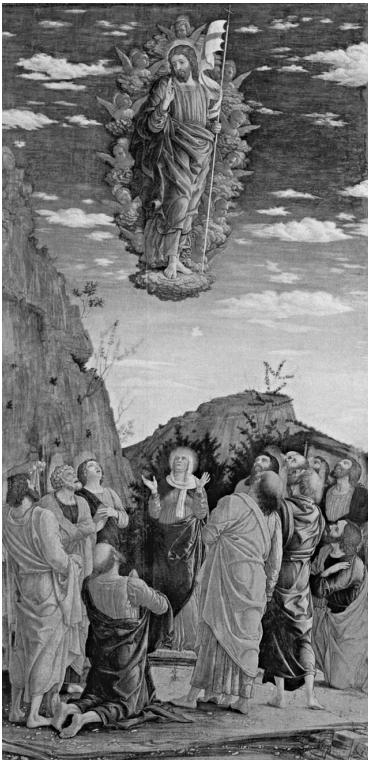
možné pochopiť najsvätejšiu Trojicu. Boží poriadok spásy je spoločné dielo Troch Božích Osôb. Sám Ježiš Kristus potvrdil, že Boh je jediný Pán a je potrebné ho milovať z celého srdca, celej duše. Z celej mysle a celej sily. Ale Ježiš zároveň dáva pochopiť, že aj on je „Pán“. Veriť v Ducha Svätého, „Pána a Oživovateľa“ nevnáša do Jediného Boha nijaké rozdelenie.

Pevne verme a úprimne vyznávajme jediného a pravého Boha v troch osobách. Najsvätejšia Trojica, jeden Bože, nech Ťa chváli celý svet, jak len môže ...

Daniela Jalovecká

Aldozócsütörtök – Urunk mennybemenetele

Aldozócsütörtöknek szokás nevezni Urunk mennybemenetelének ünnepét. Ennek napja mindig a húsvétot követő negyvenedik nap, vagyis a húsvéhoz kötött mozgóünnep. (Legkorábban tehát április 30-ára, legkésőbb pedig június 3-ára eshet.) A katolikusok szokták áldozónapnak is nevezni, a protestánsok azonban a latin Ascensio Domini mintájára csakis Jézus Krisztus mennybemeneteleként említik.

A bibliai történet csodás jelenségről tudósít. Egyszer, amikor Jézus együtt evett a tanítványokkal, megparancsolta nekik, hogy ne hagyják el Jeruzsálemet, hanem várjanak az Atya ígéretere, miszerint: „Mert János csak vízzel keresztelt, de ti néhány nap múlva a Szentlélekkel fogtok megkeresztelkedni.” „Megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig.” Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára felemelkedett, és felhő takarta el szemük elől. Amint merőn nézték, hogyan emelkedik az égbe, egyszerre két férfi teremt mellettük fehér ruhába öltözve. Ezt mondták nekik: „Galileai férfiak! Mit álltok itt égre emelt tekintettel? Ez Jézus, aki tőletek az égbe vétetett, s úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a mennybe ment.”

Erről a kitüntetett eseményről három helyen is említést

tesz az Újszövetség: Márk evangéliuma 16. fejezetében, Lukács evangéliuma 24. fejezetében, valamint az Apostolok cselekedetei 1. fejezetében. Aldozócsütörtök sokáig nem vált el a pünkösdtől: a IV. századig tíz nappal később, a Szentlélek eljövételével együtt ünnepelték. Szent Ágoston már apostoli hagyományként említi. A VII. században vigiliát, a XII. századtól 1955-ig oktávát csatoltak hozzá. Az áldozócsütörtöki körmenet szokása ugyancsak a XII. századtól kezdett elterjedni. 1570 és 1970 között az evangélium után ilyenkor eloltották és elvitték a szentélyből a húsvéti gyertyát.

A középkori és kora újkori Magyarországon szokás volt, hogy az áldozócsütörtöki misén a mennybemenő Krisztust ábrázoló szobrot kötelekkel felhúzták a templom mennyezetéig, ahol angyalszobrok várták égő gyertyákkal. Ezután ajándékokat szórtak alá a híveknek. A körmenet sok helyen határjárás formáját öltötte: imádkoztak a jó termésért, s ezzel függött össze a kenyérszentelés hagyománya is. Néhány híres búcsújáróhelyen – Máriagyúdon, Mátraverebélyen, Máriaradnán – a keresztyáró napok után áldozócsütörtök számított az évkezdő ünnepnek, a voltaképpeni búcsúnapnak.

A katolikus egyházban 1918-ig ez az ünnep volt a húsvéti szentáldozás határnapja; ebből ered az egyedülálló magyar név is. Aldozócsütörtök liturgikus színe a fehér. Teológiai tartalma: Krisztus az Atya jobbjára ülve közbenjár egyházáért.

Aldozócsütörtök napja kiváló magyar költőnket is megihlette: Juhász Gyula két verset is szentelt e napnak. Föltámadás után című művében írja: „Negyven napig még a földön maradt / És mondta: ez Jordán, ez Golgota / Itt verejtek volt és emitt csoda. / És nézte, hogy a játszó gyermekek / Homokba írnak nagy keresztet. / És nézte, hogy a sírján csöndesen / Megnő a fű és borostyán terem. / Aztán megállt a Tábor tetején. / Oly könnyű volt a szíve, mint a fény. / Mint pelyhet, érezte az életet / És derűsen és némán mennybe ment.” A föltámadott című versében így írt: „És negyven napra, hogy az égbe tartott, / Úgy hívták, vonták még a földi partok. / Oly idegenül tündökölt a menny még / S oly szédítőnek tűnt a végtelenség. / Folyton lenézett, búcsút mondvá halkán / És fájo szívvel szállt a szűz magasban. / S a ragyogó azúron át a lelke / A Genezáret kékségét kereste.”

Kovács Erika

Mi a házasság és miért fontos

Ez év január 31-én Patrik Daniška az Emberi jogok és családpolitika intézet alapítótágya és igazgatója előadást tartott a lakótelepi Krisztus Király templomban.

Közvetlen stílusával, megnyerő modorával már az előadás elején baráti hangulatot teremtett. Az összejövetel elején kifejtette: Minden meghatározásnak tartalmi jelentése van, ha felhívótódik, egy idő után elveszíti jelentőségét, illetve átírja azt. Ezért fontos, hogy ismerjük és védjük a házasság intézményének meghatározását, és ennek tudatában meg is éljük azt.

A házasság nem „csak” egy papírra vetett szerződés, amit kedvünk szerint felbonthatunk. A házasság: szentség. Létrehozója maga Isten, megáldja a házastársi szeretetet, és az emberpárt bevonja teremtő művébe. A házasság egy férfi és egy nő egész életre szóló, szabad akarattal vállalt testi, érzelmi és lelki szövetsége, mely természete szerint a házasság javára, gyermekek nemzésére és nevelésére irányul. A szentségi házasság tehát nem csak addig létezik, és addig köti a feleket egymáshoz, ameddig a szerelem nagy lángon lobog, vagy ameddig ők ketten jól érzik magukat együtt. Isten teljes és kölcsönös önátadásra hívja a házasságban élőket, hogy egymást természetfölötti, nemes és termékeny szeretettel szeressék. A keresztyén házastársak sajátos

ajándékokkal, kegyelmekkel rendelkeznek, ezek erejével segítik egymást a házasságban, a gyermek elfogadásában és nevelésében. E kegyelem forrása Krisztus.

Élni a házasság szentségét azt jelenti, hogy személyes szeretettel fordulunk egymás felé. Ha a másiknak nincs ereje a kezdeményezésre, én mindig kezdeményezhetek szeretettel, megbocsátással, lemondással, adakozással, áldozatvállalással, és így mindig adott a szeretet növekedésének lehetősége.

Kovács Erika

Prvé sväté prijímanie

V našej farnosti majú možnosť pristúpiť k Prvému svätému prijímaniu pokrstené deti od druhého ročníka ZŠ, a to predbežne v máji po absolvovaní prípravy. Príprava prebieha spoločne s rodičmi v rodine, na fare i v škole na hodinách náboženstva.

Prvé sväté prijímanie je veľký deň v živote každého dieťaťa, kedy prichádza do kostola v krásnom oblečení a stretáva sa s Pánom Ježišom, ktorý s veľkou láskou čaká a chce vstúpiť do každého srdca, ktoré je očistené vo svätej spovedi deň pred Prvým svätým prijímaním. Pán Ježiš je prítomný v Eucharistii v podobe chleba a vína, ktorý sa nám dáva za pokrm a obetuje sa za nás pri každej svätej omši.

Pri **Poslednej večeri** Pán Ježiš vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával svojim učeníkom hovoriac: „Vezmite a jedzte, toto je moje telo.“ (Mt 26,26). Potom vzal kalich s vínom vzdával vdaky a dal im ho hovoriac: „Pite z neho všetci, lebo toto je moja krv.“ (Mt 26,27-28). „Toto robte na moju pamiatku.“ (Lk 22,19). Ježiš Kristus v tento predvečer svojho umučenia **ustanovil Eucharistiu**, kedy vetou „**Toto robte na moju pamiatku**“ dal moc apoštolom premieňať chlieb a víno na Jeho telo a krv. **Slávenie Eucharistie** je jadrom kresťanského spoločenstva. Cirkvou nie sme preto, že chodíme do kostola, alebo že sa stretávame v spoločenstvách veriacich ľudí, ale preto, že v Eucharistii prijímame telo a krv Ježiša Krista, kedy sa stávame Jeho tajomným telom.

Evanjelium podľa Matúša: Keď potom vošiel do Kafarnauma, pristúpil k nemu stotník s prosbou: „Pane, sluha mi leží doma ochrnutý a hrozne trpí.“ On mu povedal: „Prídem a uzdravím ho.“ Stotník mu odpovedal: „**Pane, nie**

som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a môj sluha ozdravie.“

Pri každej svätej omši sa pred svätým prijímaním pripájame k stotníkovi z evanjelia a hovoríme Pánovi, že nie sme hodní prijať ho a veríme v jeho moc uzdravenia. Áno, mali by sme uznať svoju nehodnosť, ale nemali by sme ostať iba pri tom. Môžeme povedať Ježišovi, že vieme, že má moc uzdraviť našu dušu, že veríme, že je naším Záchrancom, že nás miluje a že nás chce naplniť svojou milosťou. Môžeme mu povedať, že ho chceme nasledovať po všetky dni svojho života.

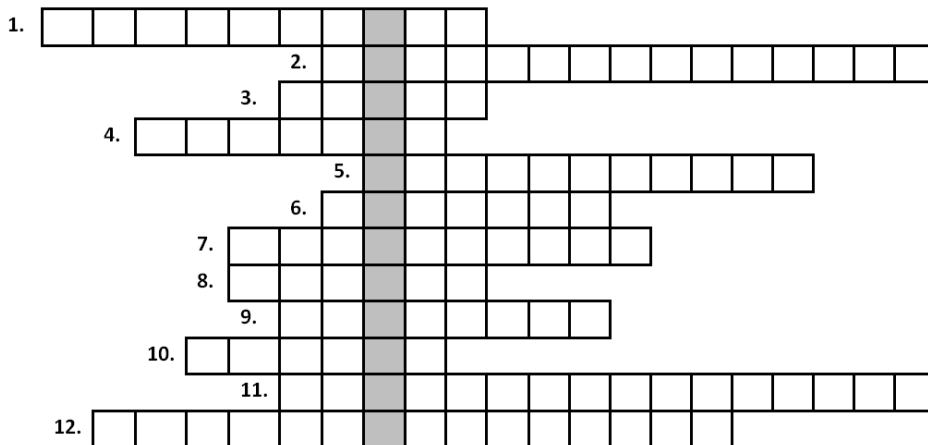
Zahľadme sa na to, čo pre nás Boh môže urobiť a dôverujme mu.

„**P a n e**, verím, že máš moc a silu urobiť všetko, čo chceš. Pomôž mi pristúpiť k Tebe s vierou, ktorá bude rásť zakaždým, keď pristúpim k svätému prijímaniu.“
Pán Ježiš na Teba čaká ...

Radka Vilhanová

KRÍŽOVKA

Na začiatku Veľkého týždňa máme ... **tajnička** (zvýraznený stĺpec), počas ktorej si pripomíname slávnostný vstup Pána Ježiša do Jeruzalema.

1. Ako sa volá časť svätého písma, ktorá opisuje udalosti dejín spásy až do príchodu Ježiša Krista?
 2. Ako sa nazýva trvale prítomný Pán Ježiš medzi nami pod spôsobom chleba a vína uložený vo svätostánku?
 3. Jedna z Božských čností?
 4. Keď nemáme ťažký hriech, sme v stave ...?
 5. Aké je šieste prikázanie?
 6. Jeden zo 7. darov Ducha Svätého?
 7. Kto je matkou Pána Ježiša?
 8. Ako sa volajú duchovia, ktorí majú rozum a slobodnú vôľu, ale nemajú telo?
 9. Ako sa nazýva rozhovor s Bohom?
 10. Ako môžeme nazvať spoločenstvo ľudí, ktorí sú pokrstení a veria v Ježiša Krista?
 11. Pán Ježiš vstal z mŕtvych na ...?
 12. Jedna z dvoch hlavných častí svätej omše je?
- Zvýraznený stĺpec ukrýva tajničku.**

Lístok s vylúštenou tajničkou, so svojim menom a adresou, školou a triedou vhodte do označenej krabičky

„PELIKÁN-KRÍŽOVKA“.

Žrebovanie bude na detskej sv. omši.

Akadémia k 200. výročiu narodenia sv. Jána Bosca

V stredu 28. januára 2015 krátko pred ukončením prvého polroka sa vo farskom kostole Navštívenia Panny Márie v Lučenci uskutočnila akadémia k 200. výročiu narodenia sv. Jána Bosca, patróna oboch našich škôl. Do slávnostného programu sa pod vedením svojich pedagógov zapojili žiaci z Cirkevnej ZŠ sv. Jána Bosca i Cirkevnej ZUŠ v Lučenci. Nosnou myšlienkou podujatia boli slová sv. Jána Bosca: „Každú svoju prácu sa snažím konať tak, akoby bola posledná v mojom živote. No pracovať chcem tak, akoby som mal ešte dlho žiť“.

Gabriela Oravcová

Fašiangové popoludnie v Ambre

Domov dôchodcov Ambra na Rúbanisku III v Lučenci pripravil pre svojich obyvateľov na stredu 11. 2. 2015 Fašiangové popoludnie. V kultúrnom programe vystúpili aj žiaci Cirkevnej základnej umeleckej školy – Kristína Matiašová (gitara, spev), Sofia Anna Bánovská (pričná flauta), Lukáš Pribilinec (husle – na snímke) a pán učiteľ Zoltán Kelemen (akordeón). Klavírny sprievod zabezpečoval pán učiteľ Gabriel Nagy. Do fašiangovej veselice prispel aj domáci spevokol Prameň, ktorý vedie pani Magda Miklóšová. Program sa prítomným dôchodcom veľmi páčil, účinkujúcich odmenili dlhotrvajúcim potleskom. Kuchárky pripravili pre všetkých výborné fašiangové šišky s jahodovým džemom.

František Mihály

Morálne aspekty v kontexte zápasu o inštitút rodiny

V utorok 17. 2. 2015 sa na Cirkevnej ZŠ sv. Jána Bosca v Lučenci v rámci duchovnej obnovy konala prednáška na tému: „Morálne aspekty v kontexte zápasu o inštitút rodiny“. Prednášateľom bol riaditeľ Diecézneho pastoračného centra pre rodinu v Banskej Bystrici ThLic. Marek Iskra. Zúčastnilo sa na nej vedenie školy i pedagogické zbory CZŠ i CZUŠ vrátane technických pracovníkov, teda asi 30 zamestnancov. Dozvedeli sme sa nové súvislosti a podnetné informácie. Okrem iného aj o realite digitálneho vplyvu na myslenie detí (aj celej spoločnosti), s ktorým sa stretávame.

Určite sme už viacerí učitelia počuli od detí otázky typu: „Pán učiteľ, koľko má človek životov?“ Tak ako kedysi platilo „In vino veritas“, dnes akoby začínalo platiť heslo: „In vetro veritas.“ Teda už nie vo víne (keď sa človek otvorí a povie pravdu), ale v „skle“ (v mobiloch, tabletoch, i-padoch, smartfónoch, sociálnych sieťach, TV správach ...) je „zaliata“ virtuálna pravda. Táto virtuálna pravda sa deťom (a nielen deťom) zdá objektívnou pravdou a začína to mať dosť vážne následky. Človek si môže namodelovať svoj virtuálny svet, svoju budúcnosť a akoby si chcel určiť a namodelovať aj seba samého. („Budete ako Boh.“) Aj z tohto dôvodu sa naša spoločnosť dostáva do situácie, keď treba obhajovať nielen základné veci, ako že $1+1=2$, ale aj doteraz celkom jasné a Bohom dané konštantné hodnoty, ako napr. že manželstvo tvorí len 1 muž s 1 ženou alebo že rodinu tvorí ocko, mama a dieťa.

O sile a dosahu mediálne prezentovanej virtuálnej „pravdy“ sme sa naposledy nepriamo presvedčili z výsledkov nedávneho referenda o rodine. Riešením je iba vyhrnutie si rukávov a zaangažovanie sa do kultúrneho zápasu o overené základné pravdy v otázkach manželstva a rodiny, aktívny a autentický život kresťanských rodín, zakotvený vo viere, spojený so svedectvom pre iných a podložený vytrvalou modlitbou.

Štefan Šprlák

FARSKÝ HLÁSNIK

Pripravované akcie v našich farnostiach

9. 4. 2015 (štvrtok) 18,30 hod. – návšteva operetného predstavenia v Štátnej opere Banská Bystrica – F. Lehár: Cáriovič. Cena za vstupenku a autobus pre 1 osobu: 12 €. Odchod spred fary na Kubínyho nám. o 16,00 hod.
- 15.-16. 4. 2015 14,00-17,00 hod. – prijímacie pohovory pre školský rok 2015/2016 do Cirkevnej ZUŠ, Masarykova 9 v Lučenci
23. 4. 2015 (štvrtok) 16,00 hod. – jarný koncert Cirkevnej ZUŠ v Pamätnom dome J. Szabóa v Lučenci
3. 5. 2015 (nedeľa) 10,00 hod. – prvé sväté prijímanie v kostole Navštívenia Panny Márie v Lučenci – 1. skupina
10. 5. 2015 (nedeľa) 11,00 hod. – prvé sväté prijímanie v kostole Navštívenia Panny Márie v Lučenci – 2. skupina
17. 5. 2015 (nedeľa) 09,30 hod. – prvé sväté prijímanie v kostole Krista Kráľa na Rúbanisku v Lučenci
23. 5. 2015 (sobota) 19,00 hod. – návšteva muzikálového predstavenia v Madáchovom divadle v Budapešti – W. Disney – Cameron Mackintosh: MARY POPPINS. Cena za vstupenku a autobus pre 1 osobu: 30 €. Program: Hradný vrch – Rybárska bašta – Matejov chrám – Národná galéria – Prezidentský palác – Kráľovské schody – Reťazový most – Bazilika sv. Štefana – Andrássyho trieda – Oktogon + voľný program. Odchod spred fary na Kubínyho nám. o 10,00 hod.
29. 5. 2015 (piatok) 15,00 hod. – absolventský koncert Cirkevnej ZUŠ vo farskom kostole Navštívenia Panny Márie v Lučenci
18. 6. 2015 (štvrtok) 16,00 hod. – záverečný koncert Cirkevnej ZUŠ v Novohradskom múzeu a galérii v Lučenci
27. 6. 2015 (sobota) autobusový výlet do Egru (Maďarsko). Program: sv. omša v bazilike – prehliadka hradu (vstupné si platí každý sám) – Nám. Istvána Dobóa – Minaret + voľný program v meste. Podvečer ochutnávka vín v údolí Krásnej ženy (Szépasszonyvölgy). Cena za autobus pre 1 osobu: 7,50 €. Odchod spred fary na Kubínyho nám. o 06,00 hod.

Peter Fábian, Jaromír Lupták, František Mihály

Program bohoslužieb počas Veľkonočných sviatkov v kostole Navštívenia Panny Márie v Lučenci

Návšteva chorých pred Veľkou nocou bude 23. marca 2015 od 09.00 hod. Nahlásiť ich mená a adresu môžete v sakristii do nedele 22. marca 2015.

Veľkonočné spovedanie:

27. marca (piatok) 06.30-08.00 hod.

29. marca (nedeľu) 16.00-19.00 hod.

31. marca (utorok) 06.30-08.00 a 16.00-19.00 hod.

01. apríla (streda) 06.30-08.00 a 16.00-19.00 hod.

Zelený štvrtok: ráno sv. omša nebude.

Sv. omša na pamiatku Pánovej večere: 17.00 v slovenskom jazyku, 18.30 v maďarskom jazyku

Veľký piatok: deň prísneho pôstu a zdržiavania sa mäsitých pokrmov.

Krížová cesta: 14.30 hod.

Obrad Pánovho utrpenia: o 15.00 hod. po slovensky, o 17.00 hod. po maďarsky

Biela sobota: Poklona pri Božom hrobe: 08.30-16.00 hod.

Veľkonočná vigília Pánovho zmŕtvychvstania: o 17.00 hod. v slovenskom jazyku, o 20.00 hod. v maďarskom jazyku. Prosíme Vás, aby ste si priniesli sviece na obnovenie krstných sľubov.

Veľkonočný pondelok:

Sv. omše doobeda budú ako v nedeľu, večerná sv. omša nebude.

Peter Fábian

Matrika

Pokrsteni vo farnosti Lučenec – Mesto od decembra 2014 do februára 2015:

Dušan Marko, Ali Berky, Peter Hudec, Sára Tatárková, Peter Suja, Leo-Lukáš Béreš, Sarah Ráciová, Samuel Dobák, Natália Botošová, Lívia Rízová, Zoja Anna Adamove, Martin Hronec, Nina Mária Gubovičová, Samuel Tóth, Miroslav Mališ, Samuel Kružliak, Adrián Jurík, Ruth Oláhová, Richard Berky.

Zosnulí vo farnosti Lučenec – Mesto od decembra 2014 do februára 2015:

Gabriel Baláž, Anna Hrijáková, Anna Princzová, Ondrej Markotán, Anna Konôpková, Ing. Jozef Konečný, Andrea Strculová, Angelika Kolimárová, Július Matala, Margita Strculová, Ivan Görči, Ladislav Szabo, Anna Zaušková, Vojtech Bálint, Milada Talpašová, František Botoš, Jozef Barna, Ladislav Fazekas, Magdaléna Jakubove, Ladislav Rigó, Tibor Hanula, Monika Kiedrzyňová, Ružena Vanzálová, Anna Vaculčiaková, Elena Kamenská, Tatiana Petrovová, Július Macko, Ján Farbiak, Rozália Tokárová, Margita Fodorová, Ludmila Hlavatá, Antónia Bariaková, Katarína Dobiášová, Andrej Csonka, Filip Tóth, Jozef Obrtal, MUDr. Ružena Porubská.

Peter Fábian

Pokrsteni vo farnosti Lučenec – Rúbanisko od decembra 2014 do februára 2015:

Erik Púpava, Damian Banský, Ivan Dorka, Natália Kyzeková, Lukáš Kelement, Alex Šinka, Zoe Šinková.

Zosnulí vo farnosti Lučenec – Rúbanisko od decembra 2014 do februára 2015:

Robert Majoroš, Magdaléna Budáčová, Zuzana Pavlovičová, Ružena Fodorová, Juraj Kupka, Margita Spodniaková, Pavla Karmanová.

Odpočinutie večné daj im, Pane!

Jaromír Lupták

KALENDÁRIUM (marec – august 2015)

Štvrtok	19.03.	Sv. Jozef, ženích Panny Márie
Streda	25.03.	Zvestovanie Pána
Štvrtok	02.04.	Zelený štvrtok
Piatok	03.04.	Veľký piatok
Sobota	04.04.	Biela (Veľká) sobota
Nedeľa	05.04.	Veľkonočná nedeľa
Pondelok	06.04.	Veľkonočný pondelok
Štvrtok	23.04.	Sv. Vojtech, biskup a mučeník
Piatok	24.04.	Sv. Juraj, mučeník
Sobota	25.04.	Sv. Marek, evanjelista
Streda	29.04.	Sv. Katarína Sienska, patrónka Európy
Piatok	01.05.	Sv. Jozef, robotník
Streda	06.05.	Sv. Dominik Savio
Štvrtok	13.05.	Panna Mária Fatimská
Štvrtok	14.05.	Nanebovstúpenie Pána
Nedeľa	24.05.	Svätodušná nedeľa
Pondelok	25.05.	Svätodušný pondelok
Nedeľa	31.05.	Najsvätejšia Trojica
Štvrtok	04.06.	Božie Telo
Piatok	12.06.	Najsvätejšie Srdce Ježišovo
Sobota	13.06.	Nepoškvrnené Srdce Panny Márie
Streda	24.06.	Narodenie sv. Jána Krstiteľa
Pondelok	29.06.	Sv. Peter a Pavol, apoštoli
Štvrtok	02.07.	Návšteva Panny Márie
Nedeľa	05.07.	Sv. Cyril a Metod
Streda	05.08.	Panna Mária Snežná (výročie posvätenia baziliky v Ríme)
Štvrtok	06.08.	Premenenie Pána
Piatok	14.08.	Sv. Maximilán Kolbe, kňaz a mučeník
Sobota	15.08.	Nanebovzatie Panny Márie

Daniela Jalovecká

Pod'akovanie za farnosť

*Skláňam sa k Tebe a tiško ďakujem.
Brázda je odoraná. Stánok stojí.
Modlitby vd'aky v srdci nosím,
aj tie, čo sú už v Nebi, Tvoji.*

*Skláňam sa k Tebe a tiško prosím.
Pokora v poníženosti. Poníženosť v pokore.
Mlčím. A počúvam
Cítim sa ako jeleň v obore.*

*Skláňam sa k Tebe a tiško ďakujem,
za požehnanie a púštnu mannu.
Za dary umu, pot tváre a iné dary.
Prosím. Otvor nám k Sebe bránu.*

*Bože. Chráň dielo našich snažení.
Veď sme preň dlho žili.
Volaj nás stále k stolu Tvojmu,
aby sme s Tebou večne žili.*

Štefan Kružliak

